

STORTINGET

Innst. 84 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 3 LS (2023–2024)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/957 (om endring av MRV-forordningen) og direktiv (EU) 2023/959 (om endringer i klimakvotedirektivet og beslutning om markedsstabilitetsreserven) m.m.

Til Stortinget

Sammen drag

Proposisjonen inneholder forslag til endringer i klimakvoteloven. I denne innstillingen behandles anmodningen om Stortingets samtykke til deltakelse i EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen. Lovendringen behandles i Innst. 83 L.

Det er hovedsakelig følgende materielle endringer som foreslås: Lovens stedlige og materielle virkeområde utvides til å omfatte maritim transport, forutsetningen om at aktiviteter må ha utslipp for å omfattes av klimakvotesystemet, fjernes (for å tilrettelegge for at også anlegg uten utslipp kan søke om tildeling av vederlagsfrie kvoter), forutsetningen om at alle som omfattes av klimakvotesystemet, skal svare kvoter, fjernes (fordi noen aktiviteter kun skal stå overfor krav om overvåking, verifikasjon og rapportering av utslipp), og det inntas nye bestemmelser om tilsyn og håndheving.

Lovendringene er nødvendige for å gjennomføre i norsk rett følgende EU-rettsakter som endrer EUs klimakvotesystem: Europaparlaments- og Rådsforordning (EU) 2023/957 10. mai 2023 om endring av forordning

(EU) 2015/757 for å inkludere sjøtransportvirksomhet i EUs ordning for handel med utslippskvoter og for å sikre overvåking, rapportering og verifisering av utslipp av ytterligere klimagasser og utslipp fra ytterligere typer skip. Europaparlaments- og Rådsdirektiv (EU) 2023/959 10. mai 2023 om endring av direktiv 2003/87/EF om opprettelse av en ordning for handel med utslippskvoter for klimagasser i Unionen og av beslutning (EU) 2015/1814 om opprettelse og bruk av en markedsstabilitetsreserve for unionsordningen for handel med utslippskvoter for klimagasser.

Lovendringene er videre nødvendige for å gi hjemmel til å innføre kvoteplikt på utslipp fra maritim transport i tråd med EU-regelverket. Klimakvoteloven er i stor grad en rammelov og hjemmelslov. De foreslåtte endringene er i stor grad overordnede, og nærmere regulering vil måtte gjøres ved endringer i klimakvoteforskriften.

Det foreslås også en rekke tekniske endringer uten betydning for meningsinnholdet i loven, for eksempel språktekniske endringer og at sanksjonshjemler samles i ett kapittel.

I denne innstillingen behandles anmodningen om Stortingets samtykke til deltakelse i en EØS-komiteebeslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av de nevnte EU-rettsaktene. Lovendringen behandles i Innst. 83 L.

De fleste konsekvensene av å innlemme disse rettsaktene i EØS-avtalen er reflektert i de foreslåtte lovendringene. I tillegg kommer blant annet deltagelsen i det nye kvotesystemet for veitrafikk, bygninger og deler av industrien (ETS2) som inngår som en del av endringene i klimakvotedirektivet. Når det gjelder nasjonal gjennomføring av ETS2, vil Klima- og miljødepartementet ved behov komme tilbake til Stortinget med eventuelle lovendringer.

EØS-komiteebeslutningen omfatter også: Europaparlaments- og rådsbeslutning (EU) 2023/852 19. april 2023 om endring av beslutning (EU) 2015/1814 med hensyn til antall kvoter som skal plasseres i markedsstabilitetsreserven for unionsordningen for handel med utslippskvoter for klimagasser fram til 2030 og kommisjonsbeslutning (EU) 2023/1575 27. juli 2023 om antall kvoter i Unionen som skal utstedes i henhold til EU-ordningen for handel med utslippskvoter for 2024.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Mani Hussaini, May Britt Lagesen, Stein Erik Lauvås, Linda Monsen Merkesdal og lederen Marianne Sivertsen Næss, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bård Ludvig Thorheim, Ove Trellevik og Mathilde Tybring-Gjedde, fra Senterpartiet, Aleksander Øren Heen, Gro-Anita Mykjåland og Hans Inge Myrvold, fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken, fra Rødt, Sofie Marhaug, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til at regjeringen i Prop. 3 LS (2023–2024) hovedsakelig foreslår materielle endringer knyttet til klimavotelovens materielle og stedlige virkeområde. Komiteen viser til at EU har forsterket sitt klimamål for 2030 under Paris-avtalen, samt foreslått en rekke nye ambisiøse klimatiltak og lovendringer, og at endringer i klimavotedirektivet og tilknyttet EU-regelverk er et resultat av dette. Komiteen viser til at Norge har et forpliktende klimasamarbeid med EU og har vært innlemmet i EUs kvotesystem siden 2008. Komiteen mener det derfor er viktig for forutsigbarheten til norsk industri og næringsliv, samt muligheten for å ivareta Norges interesser, at Norge jobber tett opp mot prosessene i EU og avklarer tidlig hva som er Norges posisjon i sentrale saker på energi- og klimaområdet.

Komiteen viser til brevet fra klima- og miljøministeren 6. oktober 2023. Komiteen viser til at Stortingets samtykke til Prop. 3 LS (2023–2024) om endringer i Klimavoteloven er nødvendig for å gjennomføre endringer i EUs klimavotesystem i norsk rett. Komiteen merker seg at det er en forutsetning for norske ak-

tørers deltakelse i hydrogenauksjonene under Innovasjonsfondet at de endrede EU-reglene er innlemmet i EØS-avtalen innen utgangen av 2023, og at foreløpige vurderinger fra Enova tilsier at norske aktører har stort potensial for å få støtte gjennom ordningen.

Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

Energi- og miljøkomiteen avga foreløpig innstilling S til proposisjonen den 14. november, og sendte innstillingen til uttalelse hos utenriks- og forsvarskomiteen. Utenriks- og forsvarskomiteen uttalte i brev datert 24. november 2023 følgende:

«Utenriks- og forsvarskomiteen viser til energi- og miljøkomiteens utkast til innstilling vedrørende Prop. 3 LS (2023–2024) Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/957 (om endring av MRV-forordningen) og direktiv (EU) 2023/959 (om endringer i klimavotedirektivet og beslutning om markedsstabilitetsreserven) m.m.

Utenriks- og forsvarskomiteens medlemmer viser til energi- og miljøkomiteens utkast til innstilling til Prop. 3 LS (2023–2024) og har ingen ytterligere merknader.»

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget samtykker i deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2023/957 av 10. mai 2023 om endring av forordning (EU) 2015/757 for å inkludere maritim transport i EUs kvotehandelsystem og for overvåking, rapportering og verifisering av utslipp av ytterligere klimagasser og utslipp fra flere skipstyper og Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2023/959 av 10. mai 2023 om endring av direktiv 2003/87/EF om en ordning for handel med kvoter for klimagassutslipp i EU og beslutning (EU) 2015/1814 om etablering og drift av en markedsstabilitetsreserve for EUs kvotesystem.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 28. november 2023

Marianne Sivertsen Næss
leder

Mathilde Tybring-Gjedde
ordfører

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
v/ Presidentskapet
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
23/2753-

Dato
6. oktober 2023

Stortingets behandling av forslag til endringer i klimakvoteloven

Klima- og miljødepartementet har i dag fremmet for Stortinget Prop 3 LS (2023-2024)¹ om endringer i klimakvoteloven som er nødvendige før å gjennomføre endringer i EUs klimakvotesystem i norsk rett, og hvor det bes om Stortingets samtykke til deltakelse i en EØS-komiteébeslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av de endrede EU-reglene.

I mai 2023 vedtok EU endringer i klimakvotedirektivet og tilknyttet EU-regelverk, som følge av at EU (i likhet med Norge) forsterket sitt klimamål for 2030. Hovedgrepet i det forsterkede klimakvotedirektivet er utvidelse av virkeområdet til å omfatte maritim transport og et redusert antall tilgjengelige klimakvoter. Endringene EU har vedtatt er EØS-relevante og må innlemmes i EØS-avtalen slik de er vedtatt i EU, med noen få unntak. Gjennomføring i norsk rett av noen av endringene EU har vedtatt forutsetter endringer i klimakvoteloven.

Deler av regelverket, blant annet innføring av kvoteplikt for maritim transport, og en ny ordning under Innovasjonsfondet som åpner for støtte til hydrogenproduksjon, skal gjelde for EU fra og med 1. januar 2024. Det er ønskelig at Norge kan delta fra start:

- At innføringen av kvoteplikt for maritim transport trer i kraft samtidig i Norge som i EU er ønskelig fordi det vil gi likebehandling i EØS, hindre negative konsekvenser for næringen og redusere mulighetene for omgåelse av EU-reglene. Samtidig innføring av kvoteplikten forutsetter at endringene i klimakvotesystemet innlemmes i EØS-avtalen innen utgangen av 2023 og at nødvendige lovendringer i klimakvoteloven er trådt i kraft 1. januar 2024.

¹ Prop 3 LS (2023-2024) *Endringer i klimakvoteloven (endret virkeområde m.m) og samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/957 (om endring av MRV-forordningen) og direktiv (EU) 2023/959 (om endringer i klimakvotedirektivet og beslutning om markedsstabilitetsreserven) m.m.*

- Det er også en forutsetning for norske aktørers deltakelse i hydrogenauksjonene under Innovasjonsfondet at de endrede EU-reglene er innlemmet i EØS-avtalen innen utgangen av 2023. Norske aktører kan i første omgang være med å konkurrere om 800 millioner euro, rundt ni milliarder norske kroner med dagens kurs, og har ifølge foreløpige vurderinger fra Enova stort potensiale for å få betydelig støtte gjennom denne ordningen dersom de får delta.

Kort tid mellom vedtakelsen av regelverket og ikrafttreddelsen av dette i EU har gitt svært kort tid til prosessene med EØS-innlemmelse og gjennomføring i EFTA-statenes nasjonale lovgivning. Saken er derfor preget av svært korte tidsfrister. For at samtidig ikrafttredelse i Norge og EU skal være mulig må Stortinget innen utgangen av 2023 både samtykke til deltakelse i EØS-komiteébeslutningen om EØS-innlemmelse og vedta lovendringene. Regelverket kan tre i kraft innen 1.januar 2024 dersom Stortinget behandler proposisjonen før nyttår.

I proposisjonen foreslås for det første endringer i klimakvoteloven som er nødvendig for å gjennomføre EU-rettsaktene i norsk rett. Det er hovedsakelig følgende materielle endringer som foreslås: Lovens stedlige og materielle virkeområde utvides til å omfatte maritim transport, forutsetningen om at aktiviteter må ha utslipp for å delta i klimakvotesystemet fjernes (tilrettelegger for at anlegg uten utslipp kan søke om tildeling av vederlagsfrie kvoter), forutsetningen om at deltakelse i klimakvotesystemet medfører kvoteplikt fjernes (for noen aktiviteter skal det kun overvåkes og rapporteres utslipp) og det inntas nye bestemmelser om tilsyn og håndheving. Det foreslås også en rekke tekniske endringer uten betydning for meningsinnholdet i loven, for eksempel språktekniske endringer og at sanksjonshjemler samles i ett kapittel.

I proposisjonen bes videre om Stortingets samtykke til deltakelse i en EØS-komiteébeslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av de relevante EU-rettsaktene. De fleste konsekvensene av å innlemme disse rettsaktene er reflektert i de foreslåtte lovendringene. I tillegg kommer blant annet deltagelsen i det nye kvotesystemet for veitrafikk, bygninger og deler av industrien (ETS2) fra 2027, som inngår som en del av endringene i klimakvotedirektivet. Klima- og miljødepartementet vil komme tilbake til hvordan den delen av klimakvotedirektivet som gjelder ETS2 skal gjennomføres i norsk rett.

Det er lagt opp til at EØS-komiteébeslutningen fattes 8. desember 2023. Dersom proposisjonen skulle blitt fremmet for Stortinget etter at beslutningen er formelt fattet, ville dette ikke gitt Stortinget nok tid til å behandle de foreslåtte lovendringene og ta stilling til EØS-komiteébeslutningen før nyttår. Derfor fremmes proposisjonen nå, slik at proposisjonen kan behandles parallelt med den formelle prosessen på EU-siden og i EFTA-sekretariatet.

Proposisjonen inneholder et utkast til EØS-komiteébeslutning (se s. 120), som er i tråd med Klima- og miljødepartementets vurdering av hvordan endelig beslutning vil bli. Etter ferdigstillelsen av proposisjonen, men før proposisjonen ble fremmet for Stortinget, er det oppnådd enighet mellom EFTA-statene og EU-Kommisjonen om innholdet i beslutningen.

Innholdet i beslutningen er i tråd med forutsetningene departementet har lagt til grunn i proposisjonen. For ordens skyld nevnes at det i den omforente EØS-komiteebeslutningen er lagt til en tilpasning for Liechtenstein knyttet til det nye kvotesystemet for veitrafikk, bygninger og deler av industrien (ETS2), som ikke fremgår av proposisjonen. Liechtenstein får gjennom tilpasningen blant annet et midlertidig unntak fra kravet om tillatelse for å drive med aktiviteter omfattet av ETS2 og fra kravet om overvåkning og rapportering. Tilpasningen er begrunnet med den særskilte ordningen mellom Liechtenstein og Sveits, som omfatter en tollunion der Sveits står for alt det praktiske rundt avgifter. Ingen av EFTA-statene har hatt innvendinger mot tilpasningen, som det er behov for utfra den særskilte ordningen som eksisterer mellom Sveits og Liechtenstein.

Det er ikke ventet at den endelige EØS-komiteebeslutningen vil avvike vesentlig fra det som er forutsatt i proposisjonen og beskrevet i dette brevet. Dersom den likevel og mot formodning skulle avvike vesentlig, vil saken igjen bli lagt fram for Stortinget.

Jeg ber på denne bakgrunn om at Stortinget behandler lovforslaget så raskt som Stortinget finner forsvarlig.

Med hilsen

Espen Barth Eide

